

117.COSMOCAIXA-H.MOORE-ART ABSTRACTE

1.

(1.-Presentació i context. Identificació i catalogació de l'obra i Context històric)

(1.1.Títol.) *Figura jacent.*

(1.2.Autor.) : Henry Moore (Castleford, York 1898 - Munch Hadham, Hertfordshire 1986).

(1.3.Localització cronològica) 1938.

(1.4. Material i Tècnica .(talla,modelatge, forja...).

Pedra tallada.

(1.5. Forma (exempta o en relleu...)) *Figura ajaguda exempta.*

Tipologia: jacent. Cromatisme: monocroma.

(1.6. Mides .) 139 cm d'alçada.

(1.7.Ubicació) (actual) The Tate Gallery, Londres

(1.8.Estil) art abstracte.(biomorfisme-surrealisme...)

(1.9.Funció.) Estètica.

(1.10. Contex històric)(biografia de l'autor i el seu període, tant artístic com històric.)

Henry Moore és un dels artistes que renova l'escultura occidental. Malgrat que va iniciar la seva escultura abans de la Segona Guerra Mundial i que es va relacionar amb Brancusi, Picasso i altres artistes parisencs, va ser després de la conflagració quan arribà a la fama i rebé els grans encàrrecs. La sinuositat de les escultures, la utilització del buit la tendència vers l'abstracció orgànica sense perdre mai la figuració ... el convertiran en un dels mestres de l'escultura de tots els temps.

Henry Moore va ser un dels primers a treballar la matèria amb relació al buit. Aquest innovador escultor creà un llenguatge que se servia de la combinació de la matèria i el buit per suggerir la força vital i conferir vigor a la forma, rebutjant així les concepcions clàssiques i renaixentistes de la bellesa.

En el cas de la *Figura ajaguda*, representant d'un dels seus temes predilectes, el buit que forada la matèria simbolitza tant el si matern, la cavitat acollidora considerada des del principi dels temps com el refugi primigeni, com una crida a les forces desconegudes que fan possible la vida i l'existència de la humanitat.

«Tota bona obra d'art té elements abstractes i elements surrealistes, ordre i sorpresa, intel·ligència i imaginació, consciència i subconsciència.»

(Henry Moore)

(2.-Anàlisi elements formals i compositius./ Anàlisi estructural.)

(2.1. Iconografia) (tema).

Tema: és la representació de la mare protectora, feta a partir d'unes formes corbes i ondulades que remetent al cos femení, i d'un buit fonamental allí on hauria d'haver-hi el ventre -i, més endins, l'úter- de la dona

(2.2.Funció.) Estètica.

(2.3. Composició) .(volum, massa , espai...)

Composició: Tancada horitzontal.

Línies compositives: Diagonals i ondulants

Es tracta de la representació d'una dona reclinada sobre una superfície horitzontal que exhibeix un gran buit sota els pits. Malgrat conservar una certa figuració, la dona és plasmada d'una manera simbòlicament esquemàtica: un exemple n'és la clara i buscada desproporció, segons la qual el cap és molt petit en comparació amb el cos. D'aquesta manera l'autor potencia al màxim una part de l'anatomia femenina en detriment de la resta per aconseguir tota la càrrega simbòlica que el tema requereix.

En la composició hi predomina la línia corba, que transmet tranquil·litat i repòs, tant en les formes arrodonides com en el buit.

Henry Moore va ser un dels primers a definir formes a través del buit. Els seus volums de pedra o bronze es limitaven a envoltar l'espai definint la forma desitjada. Com es pot comprovar en aquesta *Figura ajaguda*, hi ha una permanent fascinació per les implicacions simbòliques del buit i per l'excavació en volums sòlids amb l'objectiu de revelar formes internes. En aquest cas, l'escultor ataca l'abdomen de la dona per crear a la ment de l'observador una imatge única del si matern.

Malgrat que moltes obres d'aquest artista són de mides reduïdes, la seva concepció fa que portin implícita una sensació de monumentalitat.

(2.4.Recursos tècnics.-(moviment, punts de vista, color i llum, acabats, cànon i proporcions ...)

Pedra amb vetes que ajuden a reforçar l'horitzontalitat de la figura. Per crear les formes, utilitza el buit és a dir, l'absència de material. Les formes sinuoses ajuden a conferir la sensació biomòrfica i orgànica a la figura de la dona amb el colze, els genolls, el cap, els pits ... que han estat sintetitzats.

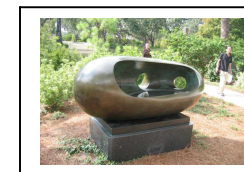
(2.5.Relació amb l'entorn)

(2.6.Elementes propis de l'estil.) .-(Assenyalar els generals i els que es troben presents a l'obra tot argumentant-los)

L'escultura del segle xx pren camins molt diferents segons els diversos artistes, encara que tinguin molts punts de confluència. Així, doncs, les formes biomòrfiques (1316) i polides, les investigacions sobre el buit , la creació d'espai (1329) ... eren solucions que ja buscaven els artistes de les primeres avantguardes; Moore les aglutinarà, hi donarà una forma personal i obrirà, així, noves vies per al futur.

Henry Moore, com a escultor, es va trobar immers en un marc tradicionalment lligat a un naturalisme o realisme més o menys estricte, que posava un marcat accent en la reproducció de la tercera dimensió. Eren a l'inici del segle xx i els escultors buscaven maneres alternatives d'expressar la pròpia subjectivitat que no impliquessin necessàriament la reproducció de la realitat; també s'interessaven per incorporar nous materials a la plàstica escultòrica. Aquesta evolució feia prevaler, doncs, l'expressió per sobre de la plasmació fidel del model, i s'arribaren a executar obres en què el referent real havia desaparegut. Moore, en certa manera, fou aliè a aquesta reacció contra el naturalisme. El seu camí, malgrat ser paral·lel al dels seus contemporanis escultors, estava en la recerca d'una expressió més sincera i autèntica i en el retorn a la funció primera de l'escultura, màgica i religiosa. Per això se sentí fascinat per l'art primitiu i per la seva capacitat integradora de l'ésser humà en les forces còsmiques.

Juntament amb l'escultora britànica [Barbara Hepworth](#),

Moore exemplificà la recerca de noves matèries i formes

en l'escultura del segle xx; va renovar la sensibilitat plàstica i va revolucionar la concepció de l'escultura en atorgar al buit el mateix valor que la matèria que l'envolta o delimita.

(3.-Comentari de l'obra./Interpretació:significat de l'obra.)

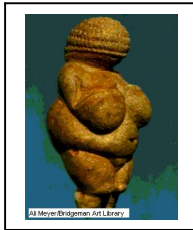
(3.1.Relació entre la forma i la funció./Valoració del lloc i espai que ocupa/Cientela:finalitat i recepció de l'encàrrec)

És una obra pensada per a l'interior d'un espai, agradable visualment i d'unes dimensions petites, si la comparem amb les escultures de gran monumentalitat que Moore projectava per anar a l'exterior.

Aquesta obra va ser concebuda per decorar un espai concret. La seva funció era la de ser contemplada i, a més, tenia la vocació de suggerir a l'espectador, mitjançant la línia corba, la relació entre les forces primigènies de la natura i les formes del cos de la dona.

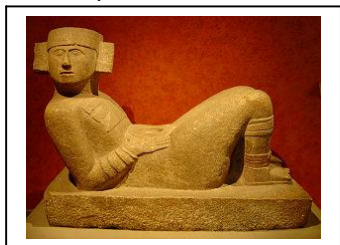
(3.2.Iconologia: (explicació del tema i dels seus significats aparents i simbòlics.)

L'obra és una reflexió sobre la fertilitat. Moore hi reinterpreta les figures de les antigues deesses prehistòriques (0209 :Vegeu Venus de Willendorf) en què el ventre i els pits eren les zones preponderants. En aquest cas, el ventre es defineix a través del buit, de l'absència de matèria.

A la *Figura ajaguda*, Moore usà un dels seus motius predilectes: la representació del concepte de «mare» com a refugi de les misèries d'aquest món i com a lloc on trobar la pau.

Aquest tema recurrent, que repetí en fusta, pedra i metall, va donar peu a crear un tipus de figura del qual es reconeix fàcilment la paternitat; sembla que es va inspirar en el [Chac-mool](#) de [Chichén-itza](#)

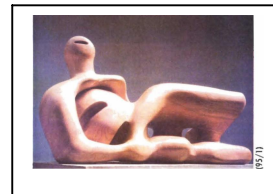
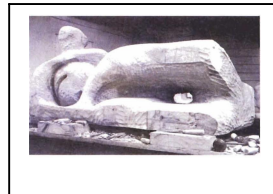
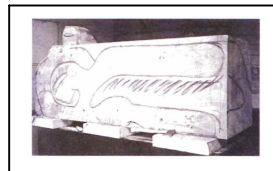
(Yucatan), si bé Mome transfigurà el guerrer en una dona que simbolitza la fertilitat. Les formes rodones evocuen forces vitals, fructificadores, que emulen la capacitat de la dona de desenvolupar dins seu una nova vida. El significatiu espai buit sota els pits es converteix, doncs, en la cavitat acollidora que convida al refugi en la foscor; sense cap aresta que provoqui una ferida, la «mare universal» acull al seu si una humanitat castigada per les pròpies misèries. La *Figura ajaguda* també s'ha llegit com una crida a les forces ocultes i desconegudes que determinen l'essència de la humanitat.

(3.3.Relació de l'obra amb l'època: (Posició de l'autor dins l'estil, moviment i de l'època/L'obra en el catàleg de l'autor)

Molts dels artistes que van despuntar després de la Segona Guerra Mundial s'iniciaren en els ambients de la primera avantguarda: buscaven un camí personal amb una gran llibertat, sense adscriure's a cap moviment predeterminat. Una llibertat que es veurà estroncada durant el període bèl·lic i que es reprendrà posteriorment; pel que fa a Moore, per exemple, això farà que es quedi a viure definitivament i permanentment a Anglaterra, d'on ja no sortirà sinó per fer algun viatge de curta durada.

(3.4.Transcendència de l'obra en altres autors i altres èpoques./Originalitat, innovacions i aportacions/L'ligam amb obres anteriors i influències posteriors)

L'obra de Henry Moore (95/1 i 95/3), és d'una gran transcendència per a l'escultura contemporània: va ser capaç de crear un estil propi que, més endavant, va tenir força seguidors tant pel que fa als conceptes com a les formes. Les generacions que el succeïren van considerar Moore un mestre de l'escultura que va saber tractar les formes, els volums i els espais, i que assolí una abstracció figurativa que obria noves vies d'expressió plàstica.

<http://www.xtec.es/~jarrimad/contemp/moore.html>

MOORE, Henry Figura reclinada en madera, 1935-36 (48.3; 89; 38 cm) Albright-Knox Art Gallery, Buffalo USA. Autor: Henry Moore (Irlanda 1898 - 1986) Tipo de obra: Esculturas metálicas en hierro y madera.

Estilo: Surrealismo

Cronología: desde 1930

Localización geográfica: Varias

Descripción y análisis de la obra:

Las obras de Moore están basadas en la figura humana, sintetizada en líneas curvas muy libres en las que juega sobre todo con el vacío. Según él mismo "La figura humana es la que me interesa de una manera más especial, pero encontrando los principios de la forma y el ritmo en el estudio de los objetos de la Naturaleza, como piedras, huesos, árboles y plantas".

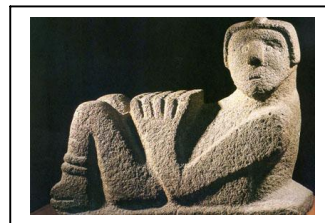
La figura aparece reclinada a la manera de la escultura clásica, combinando el carácter reposado con elementos de energía y majestad. El juego de volúmenes que crea se relaciona con la arquitectura orgánica, por el desarrollo de los perfiles curvos y ondulados que definen un estudio muy cuidado de la naturaleza.

MOORE, Henry. Figura reclinada vestida 1952-53. Bronce 102 x 152 cm. Museum Ludwig, Cologne.

Todo consiste en girar en círculos envolventes. Henry Moore es uno de los primeros escultores que trabajan el vacío, el hueco. Según sus propias palabras, "la escultura aérea es posible: la piedra o madera se limita a rodear el hueco, que es la

forma principal de la figura". La figura se trabaja como si fuera una arquitectura y adquiere un aspecto monumental, aunque sea de proporciones reducidas. Las formas del cuerpo se diluyen, se funden en un aspecto continuo, que da un carácter cerrado a la figura, alrededor del hueco, o los huecos, que son el verdadero objeto de la composición.

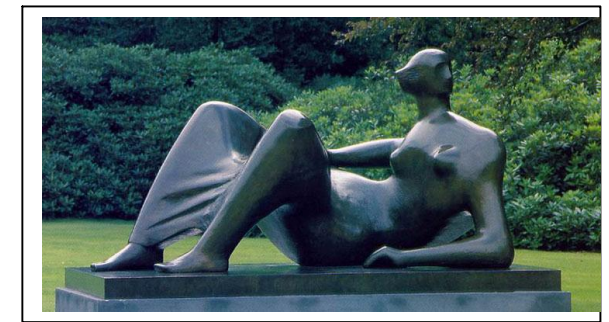

Chac-Mool, dios de la lluvia de la mitología maya.

Aspectos técnicos y estilísticos:

Moore se inspira, además de en las formas naturales, en el arte primitivo, sobre todo figuras egipcias, mayas y africanas. Le atrae este arte porque no diferencia entre las formas humanas y las fuerzas naturales o cósmicas. A principios de los años 20 viaja a París e Italia, interesándose por la obra de Rodín. Miguel Ángel y Picasso también le muestran el camino hacia el dominio del material y la abstracción, respectivamente. El humanismo de su obra se concreta en un conjunto de temas repetidos: grupos familiares, maternidades, guerreros heridos, personas en posición yacente... La figura femenina fue uno de sus temas recurrentes, en particular las reclinadas. Un tema que inicia en 1929, inspirado en la estatua maya de Chac-Mool (El dios de la lluvia), que en la obra de Moore se convierte en imagen arquetípica de la madre,

una imagen en la cual se personifica a la vez la tierra fecunda y la mujer como fuente de vida.

MOORE, Henry Figura reclinada 1979. Bronce. Henry Moore Foundation.

La síntesis entre mujer y naturaleza, se completa por su interés por las grutas, el vacío, las formas redondeadas, la excavación de volúmenes sólidos para revelar formas internas. Esto le lleva a elaborar unos espacios variados jugando con espacios interiores, creando figuras físicamente partidas, pero visual y psicológicamente unidas, con masa y vacío como dos entidades que dialogan en tensión como la forma inerte y la forma viva.

Webs:

1. Masdearte.com.